

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ**

**Báo cáo kiểm thử dòng điều khiển với độ phủ C2
cho bài toán về giao dịch ngân hàng cơ bản**

Bộ môn: Kiểm thử và đảm bảo chất lượng phần mềm

Sinh viên thực hiện	: Nguyễn Việt Anh Khoa
Mã sinh viên	: 21020021
Lớp tín chỉ	: INT3117 1
Giảng viên	: ThS. Nguyễn Thu Trang

Hà Nội, ngày 29 tháng 8 năm 2023

Mục lục

Lời mở đầu	3
I. Đặt vấn đề	4
1. Mô tả bài toán	4
2. Giới thiệu công cụ và mã nguồn.....	4
3. Tiểu kết	5
II. Phân tích và thiết kế ca kiểm thử	5
1. Phân tích đặc tả yêu cầu	5
2. Kiểm thử dòng điều khiển	6
3. Tiểu kết	8
III. Báo cáo kết quả kiểm thử.....	8
1. Kiểm thử phân hoạch tương đương	8
2. Tiểu kết	9
IV. Tổng kết	9
Tài liệu tham khảo.....	10

Link github project: <https://github.com/electrostrike/testing-project-2>

Lời mở đầu

Kiểm thử và đảm bảo chất lượng phần mềm đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong quá trình phát triển và triển khai phần mềm. Việc phát hiện lỗi, đảm bảo tính nhất quán và hiệu suất của phần mềm là những yếu tố không thể thiếu để đạt được thành công trong mọi dự án phần mềm. Trên thực tế, việc bỏ qua hoặc không đủ tập trung vào quá trình kiểm thử và đảm bảo chất lượng có thể dẫn đến hậu quả nghiêm trọng, bao gồm các lỗi không mong muốn, sự mất lòng tin của người dùng hay thậm chí là thiệt hại tài chính đáng kể.

Trong bài báo cáo này, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu phương pháp kiểm thử dòng điều khiển, một trong những phương pháp quan trọng trong kiểm thử hộp trắng. Ngoài ra, chúng ta sẽ áp dụng kỹ thuật kiểm thử này để thực hiện kiểm thử cho chương trình đơn giản mô phỏng lại các chức năng cơ bản trong giao dịch ngân hàng. Các chi tiết về phân tích đặc tả yêu cầu hay cách thức sinh ca kiểm thử sẽ được mô tả rõ hơn trong các phần sau của báo cáo.

Ngoài phần mở đầu, bài báo cáo bao gồm 4 phần chính:

- Phần 1: Đặt vấn đề
- Phần 2: Phân tích và thiết kế các ca kiểm thử
- Phần 3: Báo cáo kết quả kiểm thử
- Phần 4: Tổng kết

Tuy đã có nỗ lực trong việc nghiên cứu và viết báo cáo, song do trình độ còn hạn chế nên bài báo cáo chắc chắn không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Em rất mong nhận được ý kiến đóng góp từ thầy cô để học hỏi thêm nhiều kiến thức mới và bổ ích.

I. Đặt vấn đề

1. Mô tả bài toán

Trong giao dịch ngân hàng, có rất nhiều bài toán liên quan cần được giải quyết để quá trình giao dịch được đảm bảo an toàn và hiệu quả. Một số vấn đề nổi bật trong lĩnh vực này có thể kể đến như Xác thực giao dịch, Quản lý tài khoản, Xử lý giao dịch, Bảo mật thông tin hay Quản lý rủi ro. Ở đây, chúng ta chỉ quan tâm đến việc giải quyết những chức năng đơn giản nhất trong Quản lý tài khoản là Kiểm tra số dư (display), Gửi tiền (deposit) và Rút tiền (withdraw). Trong đó:

- Một tài khoản mặc định là hợp lệ, tức là ban đầu tài khoản phải có số dư (balance) ≥ 0 .
- Chức năng Kiểm tra số dư cho phép người dùng hiển thị đúng số dư tài khoản đang có lên trên màn hình.
- Chức năng Gửi tiền cho phép người dùng gửi tiền vào tài khoản, trong đó số tiền gửi vào phải là 1 số nguyên dương.
- Chức năng Rút tiền cho phép người dùng rút tiền từ trong tài khoản ra, trong đó số tiền rút ra phải là 1 số nguyên dương và không được phép vượt quá số dư trong tài khoản.

2. Giới thiệu công cụ và mã nguồn

Với những đặc tả kể trên, em đã quyết định sử dụng 2 công cụ chính để giải quyết bài toán là JavaScript và framework Jest.

JavaScript là một ngôn ngữ lập trình phổ biến và mạnh mẽ. Nó được sử dụng để tạo ra nhiều chương trình đa dạng có khả năng mở rộng tốt, từ những ứng dụng web có khả năng tương tác với người dùng tới những chương trình tính toán đơn giản. Đây là ngôn ngữ rất thích hợp để thực hiện những yêu cầu đơn giản được nêu ở trên, đồng thời người dùng cũng có thể tái sử dụng mã nguồn (code) vào những dự án lớn hơn.

Jest là một framework kiểm thử phổ biến được sử dụng cho ngôn ngữ lập trình JavaScript. Nó là một công cụ mạnh mẽ giúp viết và chạy các ca kiểm thử đơn vị (unit tests) một cách dễ dàng và hiệu quả. Jest được tạo ra bởi Facebook và ban đầu được sử dụng trong dự án React, nhưng hiện nay nó có thể được sử dụng cho bất kỳ dự án JavaScript nào. Với khả năng tự động phát hiện và chạy tests cũng như cú pháp đơn giản và dễ đọc, Jest là một trong những framework kiểm thử cho JavaScript được ưa chuộng nhất.

Sự kết hợp của ngôn ngữ lập trình JavaScript và framework kiểm thử Jest đã giúp em tạo ra sản phẩm một cách dễ dàng và hiệu quả. Sau đây là [link github](#) cho sản phẩm (bao gồm các 1 file code, 1 file test và các dependencies)

3. Tiểu kết

Với sự kết hợp của Javascript và framework Jest, em đã có thể giải quyết vấn đề được nêu cũng như thực hiện kiểm thử đơn vị một cách hiệu quả. Các phần tiếp theo em sẽ đi vào tìm hiểu chi tiết hơn về quá trình kiểm thử và báo cáo kết quả kiểm thử

II. Phân tích và thiết kế ca kiểm thử

1. Phân tích đặc tả yêu cầu

Thông qua các đặc tả về chương trình, chúng ta có các ràng buộc về đầu vào (input) và đầu ra (output) như sau:

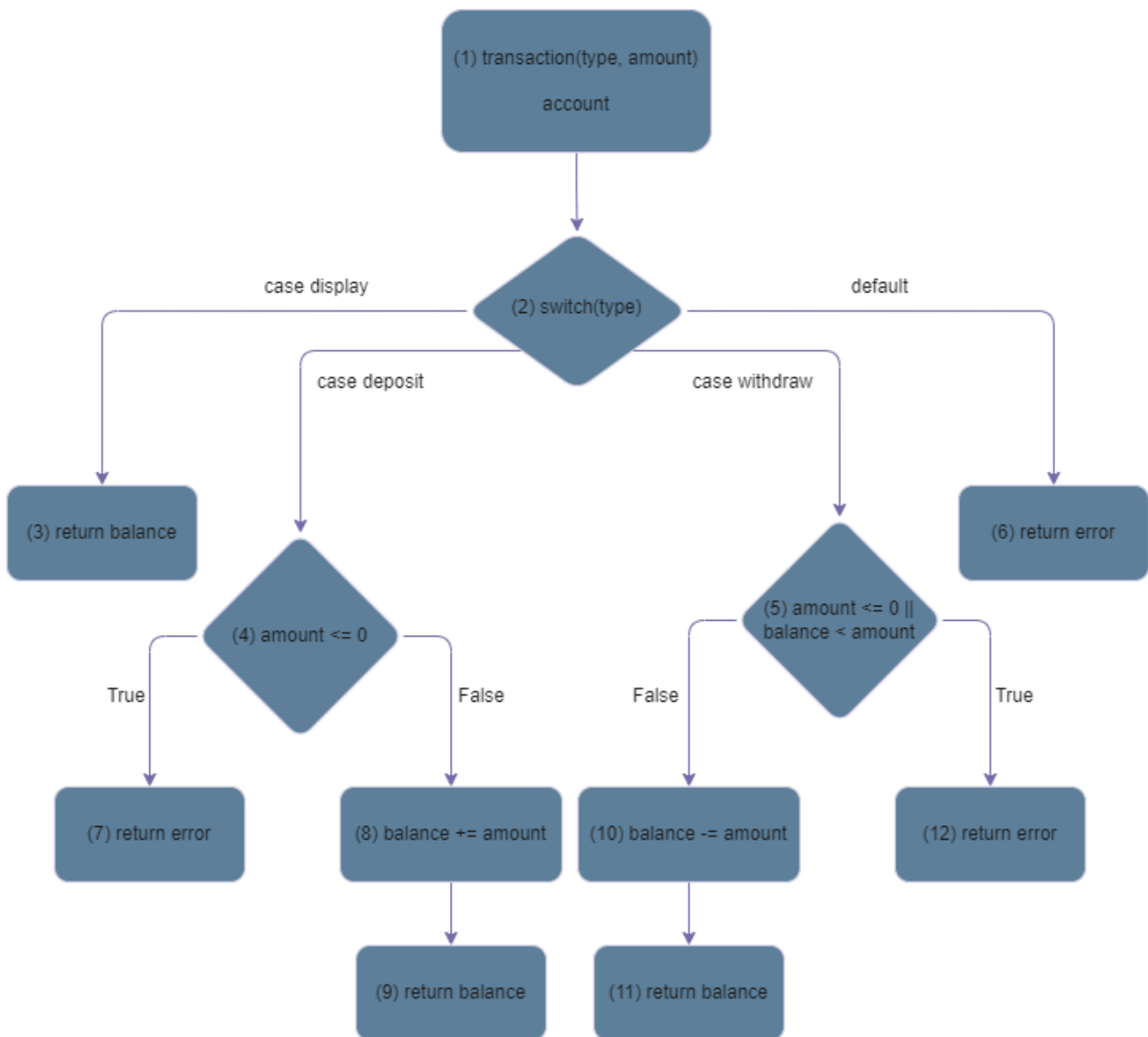
- Trước hết, ta cần khởi tạo một tài khoản hợp lệ.
- Đầu vào: Gồm 1 xâu type trong 3 xâu 'display', 'deposit' hoặc 'withdraw' cho biết chức năng cần thực hiện. Trường hợp chức năng là 'deposit' hoặc 'withdraw' thì cần nhập thêm 1 số nguyên dương amount là số tiền tương ứng với giao dịch.
- Đầu ra: Một số nguyên balance thể hiện số tiền tài khoản hiện có sau giao dịch.
- Trường hợp đầu vào không hợp lệ, đầu ra mặc định là 1 xâu báo lỗi input không phù hợp (Error: Invalid input).

Dựa theo các phân tích ràng buộc nêu trên, ta có thể bắt đầu thực hiện kiểm thử dòng điều khiển ở phần tiếp theo.

2. Kiểm thử dòng điều khiển

Kiểm thử dòng điều khiển (control flow testing) là một phương pháp kiểm thử quan trọng trong kiểm thử hộp trắng. Khác với kiểm thử hộp đen, kiểm thử hộp trắng cho phép người kiểm thử biết được mã nguồn của phần mềm. Việc kiểm thử chủ yếu dựa trên phân tích các cấu trúc bên trong của hệ thống, các chi tiết về từng thủ tục, từng dòng điều khiển và các trạng thái của dữ liệu. Dựa vào những hành vi của hệ thống kết hợp với những phân tích đặc tả yêu cầu, ta có thể xác định được phần mềm có đang chạy đúng như mong đợi hay không.

Ở đây, chúng ta đặc biệt quan tâm đến việc kiểm thử dòng điều khiển với độ phủ nhánh (phủ C2), tức là các ca kiểm thử cần phải đi qua toàn bộ các cạnh trong đồ thị dòng điều khiển (control flow graph). Dựa vào những đặc tả ở phần trước, ta có đồ thị dòng điều khiển cho chương trình như sau:

Dựa vào đồ thị dòng điều khiển, ta thiết kế được các ca kiểm thử như sau:

STT	Tên test case	Đường đi	Input	Expected Output
T1	Kiểm tra chức năng display	1, 2(display), 3	display balance = 100	100

T2	Kiểm tra chức năng deposit với input không hợp lệ	1, 2(deposit), 4(T), 7	deposit amount = -50 balance = 100	error
T3	Kiểm tra chức năng deposit với input hợp lệ	1, 2(deposit), 4(F), 8, 9	deposit amount = 50 balance = 100	150
T4	Kiểm tra chức năng withdraw với input không hợp lệ	1, 2(withdraw), 5(T), 12	withdraw amount = 150 balance = 100	error
T5	Kiểm tra chức năng withdraw với input hợp lệ	1, 2(withdraw), 5(F), 10, 11	withdraw amount = 50 balance = 100	50
T6	Kiểm tra chức năng không hợp lệ	1, 2(default), 6	transfer	error

3. Tiểu kết

Có thể thấy, quá trình phân tích và thiết kế ca kiểm thử đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc phát triển phần mềm. Bằng việc nắm rõ cấu trúc và hành vi của mã nguồn, ta có thể xây dựng sơ đồ dòng điều khiển của chương trình. Từ đó, việc thiết kế được các ca kiểm thử dòng điều khiển được thực hiện một cách dễ dàng một cách cẩn thận và toàn diện, dễ dàng đạt được độ phủ C2 đầy đủ.

III. Báo cáo kết quả kiểm thử

1. Kiểm thử dòng điều khiển

STT	Expected Output	Actual Output	Pass/Fail
T1	100	100	Pass
T2	error	error	Pass
T3	150	150	Pass
T4	error	error	Pass
T5	50	50	Pass
T6	error	error	Pass

2. Tiểu kết

Kết quả của bộ kiểm thử được thiết kế ở trên là tất cả các test case được thực hiện đều pass. Đây là một kết quả đáng tin cậy, bởi bộ kiểm thử đã được thiết kế một cách cẩn thận và hoàn thiện, đúng theo các đặc tả yêu cầu và dòng điều khiển. Điều này chứng tỏ chương trình đã được lập trình một cách kỹ càng, đúng đắn, không bỏ sót bất kỳ trường hợp nào và cho ra kết quả đúng như mong đợi.

IV. Tổng kết

Như vậy, bài báo cáo đã phân tích đầy đủ quá trình kiểm thử, từ việc cần phải xác định rõ vấn đề cho đến phân tích, thiết kế các ca kiểm thử và cuối cùng là đưa ra kết luận sau khi thực hiện kiểm thử xong. Có thể thấy, kiểm thử nói chung và kiểm thử hộp trắng nói riêng là một khâu quan trọng trong quá trình phát triển phần mềm, giúp phát hiện những rủi ro tiềm ẩn mà phần mềm có thể gây ra. Kết hợp với kiểm thử hộp đen, việc thực hiện tốt quá trình kiểm thử có thể phát hiện sớm những nguy cơ đó và đưa ra giải pháp kịp thời.

Em xin cảm ơn thầy cô đã dành thời gian cho bài báo cáo này. Một lần nữa, nhận thức được rằng bài viết vẫn còn nhiều thiếu sót, em rất mong nhận được nhận xét từ thầy cô để học hỏi thêm nhiều kiến thức mới và bổ ích.

Tài liệu tham khảo

1. Slide bài giảng của khóa học.
2. [Viblo Code - Tìm hiểu về Jest](#)